

handleiding

Colofon

Concept en tekst: Judith Kat & Marianne Verhallen

Eindredactie: Nederlandse Taalunie

Grafische ontwerp en productie management: bureau H. (www.bureau-h.eu)

Druk: Koninklijke Broese & Peereboom (www.broesepeereboom.nl)

Afwerking: Boekbinderij van Dijk (www.boekbinderijvandijk.nl)

© 2008 *Nederlandse Taalunie*

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photocopy, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inleiding

Het Taalforumspel dat u nu in handen heeft, is speciaal ontwikkeld voor de lerarenopleiding basisonderwijs en secundair/voortgezet onderwijs. Het wil docenten in staat stellen om hun studenten op een leuke manier te laten werken rond het thema 'taalachterstand en onderwijskansen'. Aan de hand van het Taalforumspel leren studenten informatie over taal- en onderwijsachterstand kennen, kritisch verwerken en vertalen naar hun eigen lespraktijk. Tegelijkertijd maken de studenten via het spel kennis met de Taalunie-website over dit thema: www.taalforum.org.

Inzetbaarheid

Het Taalforumspel is inzetbaar in groepen tot 36 studenten. Zowel tijdsduur als moeilijkheidsgraad zijn aanpasbaar, zodat het makkelijk in de opleiding geïntegreerd kan worden. Bovendien leent het spelmateriaal zich naast het Taalforumspel ook nog tot andere werkvormen.

Taalforum-project

Het Taalforumspel is ontwikkeld binnen het Taalforum-project van de Nederlandse Taalunie, dat op een laagdrempelige manier in kaart wil brengen wat rond het thema taalachterstand en onderwijskansen geweten is. Daarnaast wil het Taalforum-project overleg en informatie-uitwisseling rond dit thema stimuleren.

Meer informatie

Meer informatie over het Taalforumspel (updates, uitbreidingen, andere werkvormen...) vindt u op www.taalforum.org/taalforumspel/

Kijk ook op www.taalunieversum.org/onderwijs/ voor nog meer voorzieningen voor het onderwijs Nederlands.

Onderdelen handleiding

- Benodigheden
- Aantal spelers
- Spelduur
- Voorbereiding
- Spelverloop
- De Taalforum-website
- Taken van de docent
- Spelvarianten
- Uitbreiding van het spel
- Andere werkvormen

Spelregels

Benodigdheden

Het Taalforumpakket bevat 4 identieke spelborden. Bij ieder spelbord horen de volgende attributen:

- 1 handleiding (dit boekje)
- 55 vraagkaarten
- 1 overzicht met de antwoorden
- 4 pionnen
- 1 dobbelsteen

Zelf voorzien

Zorg per spelbord voor een computer of laptop met internetverbinding. Verder in de handleiding lees je welke alternatieven je hebt als je hier niet over beschikt.

Aantal spelers

Per spelbord kunnen maximaal 3 teams van 3 studenten spelen. Aangezien er 4 spelborden zijn, kan het pakket dus gebruikt worden in groepen van maximaal 36 studenten.

Spelduur

Doordat kennis en geluk een belangrijke rol spelen bij het Taalforumspel, is moeilijk te voorspellen hoe lang het spel duurt. Ga uit van een minimale spelduur van 45 minuten.

Opmerking: verder in de handleiding wordt beschreven hoe je de spelduur kan aanpassen, als blijkt dat het spel te veel of te weinig tijd in beslag neemt.

Vorbereiding

Voorzie een klasopstelling met een vrijstaande tafel per spelbord. Laat de studenten in teams van 2 of 3 spelers plaatsnemen rond één van de vier spelborden. Idealiter zitten er rond ieder spelbord niet meer dan 3 teams van 3 spelers of 4 teams van 2 spelers.

& verloop

Doel van het spel

Het doel van het spel is om zo snel mogelijk in de binnencirkel te geraken. Dat kan door vraagkaartjes te verzamelen. Hoe meer vraagkaartjes een team verzamelt, hoe dichter het opschuift naar de binnencirkel van het spelbord.

Vraagkaartjes worden verzameld door de vragen die erop staan correct te beantwoorden. Het team dat als eerste de binnencirkel bereikt én in die cirkel een vraag correct beantwoordt, wint het spel.

Aanvang

De vraagkaartjes worden op een stapeltje naast het spelbord gelegd. Ieder team kiest een pion en plaatst deze op een willekeurig leeg vakje in de buitencirkel van het spelbord. Vervolgens gooit ieder team één keer met de dobbelsteen. Het team met de hoogste score mag beginnen.

Spelbeurt

Het team dat aan de beurt is, telt eerst zijn reeds verzamelde vraagkaartjes en verplaatst zo nodig zijn pion naar het dichtstbijzijnde vakje in de juiste cirkel:

- geen of 1 vraagkaartje → buitenste cirkel
- 2 of 3 vraagkaartjes → tweede cirkel
- 4 of 5 vraagkaartjes → derde cirkel
- 6 of meer vraagkaartjes → binnenste cirkel

Opmerking: er zijn 10 vraagkaartjes met open vragen. Deze zijn moeilijker en tellen daarom dubbel!

Vervolgens gooit het spelende team met de dobbelsteen en verplaatst het zijn pion het overeenkomstige aantal vakjes in dezelfde cirkel, steeds met de klok mee.

Opmerking: eens men met de dobbelsteen gegooid heeft, mag men niet meer van cirkel veranderen. Dat kan pas opnieuw in een volgende beurt. Indien een team dat aan de beurt is erop betrapt wordt dat het in de verkeerde cirkel speelt, verliest het onmiddellijk zijn beurt en moet het de vraagkaartjes inleveren die het in die beurt verdiende. De pion wordt verplaatst naar het dichtstbijzijnde vakje in de juiste cirkel.

- Komt een team na het gooien met de dobbelsteen op een vakje zonder afbeelding terecht, dan neemt één van de teamleden een vraagkaartje van de stapel en leest hij/zij de vraag hardop voor.
  - ➔ Bij een correct antwoord mag het team het kaartje houden en nogmaals gooien.
  - ➔ Bij een fout antwoord wordt het vraagkaartje onderaan de stapel gelegd; de beurt gaat over naar het team aan de linkerzijde.
- Komt een team na het gooien met de dobbelsteen op een vakje met een afbeelding terecht, dan gelden de volgende regels:

 Het team neemt meteen twee vraagkaartjes; bij één goed antwoord mag het team één vraagkaartje houden, bij twee goede antwoorden mag het team beide vraagkaartjes houden. Minstens één vraag moet correct beantwoord worden om nog eens met de dobbelsteen te mogen gooien.

 Het team neemt meteen twee vraagkaartjes; beide vragen moeten correct beantwoord worden om één kaartje te mogen houden en nogmaals met de dobbelsteen te mogen gooien. Is één antwoord

fout, dan moeten beide vraagkaartjes onderaan de stapel gelegd worden en gaat de beurt naar het volgende team.

 Het team neemt één vraagkaartje; wanneer de vraag correct beantwoord wordt, mag het team het vraagkaartje houden én bovendien een vraagkaartje van een ander team naar keuze opeisen. De beurt gaat daarna over naar het volgende team.

 Het team neemt één vraagkaartje en laat de vraag beantwoorden door een team naar keuze. Bij een goed antwoord krijgt het team dat het antwoord gaf het vraagkaartje én de beurt. Bij een fout antwoord krijgt het spelende team het vraagkaartje en mag het opnieuw met de dobbelsteen gooien.

 Het team neemt één vraagkaartje; bij een fout antwoord mag het team het kaartje niet houden, maar mag het wel opnieuw met de dobbelsteen gooien.

Antwoorden controleren

Het team aan de rechterzijde van het spelende team controleert het antwoord. De docent bepaalt op welke manier dat gebeurt:

- ofwel aan de hand van het antwoordenoverzicht dat bij het spelbord zit;
- ofwel aan de hand van de Taalforum-website:
  1. surf naar www.taalforum.org/taalforumspel/controle/
  2. selecteer het nummer van de vraag
  3. lees de uitgebreide informatie bij de vraag en bepaal aan de hand daarvan wat het juiste antwoord is

Opmerkingen:

- Bij de meerkeuzevragen is altijd slechts één keuzemogelijkheid juist; bij de open vragen zijn soms meerdere antwoorden mogelijk.
- Als er tussen teams discussie zou ontstaan over wat het correcte antwoord is, dan hakt de docent de knoop door. De docent kan er ook voor kiezen om discussies open te trekken naar de hele klasgroep.

De Taalforum website

Door de antwoorden op de vragen te laten controleren op de Taalforum-website worden de teams die niet aan de beurt zijn meer bij het spel betrokken. De informatie op de website komt immers niet woordelijk overeen met de antwoordopties op de vraagkaartjes, zodat het team dat de vraag controleert de aangeboden informatie aandachtig moet verwerken.

Om de website te kunnen gebruiken, moet er per spelbord een computer of laptop met een internetverbinding beschikbaar zijn. Wie het spel zonder website wil spelen, kan gebruik maken van het

antwoordenoverzicht dat bij het spelbord zit. Op die manier verloopt het spel sneller. Het nadeel hiervan is dat veel minder informatie over taalachterstand en onderwijskansen aan bod komt, en dat teams die niet aan de beurt zijn niet aangezet worden om mee na te denken over de vragen.

Wie niet over voldoende internetverbindingen beschikt, maar toch gebruik wil maken van de informatie op de website, kan er ook voor kiezen om deze informatie af te drukken. Dit kan in één keer, via de link bovenaan pagina www.taalforum.org/taalforumspel/controle/

Taken van de docent

De docent leidt het spel in goede banen. Zijn of haar taken zijn:

- het doel van het spel uitleggen;
- de spelregels samen met de studenten overlopen;
- de voortgang van de teams opvolgen;
- het spelverloop bijsturen als dat nodig is (bijvoorbeeld wanneer het spel te langzaam gaat; zie de tips hiernaast).

De docent zorgt er ook voor dat de focus voldoende op de inhoud blijft liggen. Dit kan bijvoorbeeld door interessante discussies tussen teams aan de hele klas voor te leggen. Daarnaast kan de docent ook aan de studenten vragen om bepaalde inhoud uit de quiz terug te koppelen naar hun ervaringen.

Opmerking: wanneer deze onderbrekingen storend zouden zijn voor de voortgang van het spel, kunnen ze ook aan bod komen in een nabespreking.

*taal*forum

Spelvarianten

Hieronder staan een aantal tips om de spelduur, het speltempo en de moeilijkheidsgraad aan te passen.

Spelduur

- **Aantal vraagkaartjes**

Het aantal kaartjes dat toegang geeft tot de verschillende cirkels kan aangepast worden: hoe minder kaartjes nodig zijn om naar een volgende cirkel te mogen, hoe sneller het spel is afgelopen.

- **Opeenvolgende correcte antwoorden**

De spelduur wordt verlengd als ploegen die de binnencirkel bereiken niet één, maar twee (of zelfs drie) vragen op rij goed moeten beantwoorden om te winnen.

Uiteraard zijn hierop ook nog andere varianten te bedenken.

Speltempo

- **Tijdslimiet**

Door een tijdslimiet in te stellen wordt het spel sneller en moeilijker. Het team dat aan de beurt is krijgt na het voorlezen van de vraag 2 minuten om een antwoord te geven. Komt het antwoord niet binnen

de tijd, dan verliezen ze de beurt. De andere teams controleren de tijdslimiet. Dit kan bijvoorbeeld met behulp van een mobiele telefoon.

Moeilijkheidsgraad

- **Selectie vraagkaartjes**

De open vragen zijn moeilijker dan de meerkeuzevragen en kunnen weggelaten worden om het spel gemakkelijker te maken.

- **Website**

Indien de studenten weinig weten over taalachterstand en onderwijskansen, kan men het team dat aan de beurt is gebruik laten maken van de informatie op de Taalforum-website om de vraag te beantwoorden.

Het antwoord wordt dan gecontroleerd aan de hand van het antwoordenoverzicht dat bij het spel hoort. Bij deze variant gebruikt men best een tijdslimiet om de zoektijd te beperken en het tempo in het spel te houden.

Opmerking: met deze ingrepen kan het spelverloop ook nog bijgestuurd worden wanneer het spel al bezig is.

Uitbreiding van het spel

Als de online kennisbank van het Taalforum in de toekomst verder uitgebreid wordt met nieuwe informatie zullen nieuwe vraagkaartjes toegevoegd worden aan het Taalforumspel.

Wie op de hoogte wil worden gehouden van eventuele uitbreidingen houdt best de website in het oog, of schrijft zich in op de attenderingslijst via

www.taalforum.org/taalforumspel/

Andere werkvormen

Op de website van het Taalforum worden ook nog verschillende andere werkvormen beschreven die met het materiaal van het Taalforumspel uitgevoerd kunnen worden. Deze zijn te vinden onder de link 'andere werkvormen' op

www.taalforum.org/taalforumspel/

Nederlandse Taalunie

nl

www.taalforum.org